

Aan het college van B&W en de gemeenteraad van de gemeente Venlo
p/a Postbus 3434
5902 RK Venlo

Horst aan de Maas en Venlo, 23 maart 2023

Betreft: Opmerkingen met betrekking tot bezwaarprocedure Venlo

Geachte College van B&W, geachte leden van de gemeenteraad van Venlo,

Onlangs hebben ondergetekenden, de SP-afdelingen Venlo en Horst aan de Maas en de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten Horst aan de Maas deelgenomen aan een bezwaarprocedure, inclusief de hoorzitting. Daarbij handelde het over de vergunning die de gemeente Venlo verleent heeft aan de plannen van Vida XL om op de grens met Horst aan de Maas een nieuw (al het derde binnen de gemeente Venlo!) distributiecentrum met kantoor, een parkeerplaats voor vrachtwagens met overnachtingsmogelijkheden en een "logiesverblijf" voor 600 arbeidsmigranten te bouwen. Los van de inhoudelijke bezwaren tegen de plannen stellen ondergetekenden vast dat de door de gemeente Venlo gehanteerde procedure niet gestoeld is op een onafhankelijke beoordeling van de bezwaren en dat het proces zo ingericht is, dat het eventuele bezwaarmakers zo moeilijk mogelijk wordt gemaakt om hun bezwaren over het voetlicht te brengen. Hieronder zullen wij puntsgewijs in gaan op die procedure.

1. De gemeente Venlo hanteert geen specifieke regeling (verordening) voor de bezwaarprocedure. Navraag bij een ambtenaar van de juridische afdeling leert dat de gemeente de gevolgde procedure slechts toetst aan de Awb. Dat betekent dat die procedure (binnen de kaders van de wet) volstrekte willekeur mogelijk maakt.
Voorbeeld: bezwaarmakers krijgen van de gemeente het verzoek – binnen tien dagen – aan te geven of zij ontvankelijk zijn en welke belangen zij hebben bij de kwestie waartegen ze bezwaar maken. De termijn van tien dagen is niet opgenomen in de Awb en verder ook nergens opgelegd of – democratisch – vastgesteld en vastgelegd. Meermaals is aan ambtenaren en aan de hoorcommissie gevraagd waarop die tien dagen gebaseerd zijn. Daarop hebben we tot op heden geen antwoord gekregen.
2. De gemeente Venlo bepaalt vervolgens ambtelijk of bezwaarmakers ontvankelijk zijn en daar waar besloten wordt dat een bezwaarmaker niet ontvankelijk zou zijn, wordt die ook niet uitgenodigd voor een hoorzitting. Voor zover te overzien wordt er slechts één criterium gehanteerd voor het vaststellen van ontvankelijkheid: de afstand tot – in dit geval – de locatie van Vida XL, terwijl er meerdere criteria te hanteren zijn. Het feitelijke criterium is of bezwaarmakers "last" hebben van de plannen waartegen ze bezwaar maken. Dat dient objectief vastgesteld te worden. Enkel daarbij het criterium van afstand hanteren is niet alleen laakbaar maar doet ook geen recht aan de aangedragen inhoudelijke bezwaarpunten.
Voorbeeld: aanvankelijk werd de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten en de SP niet ontvankelijk verklaard. Reden om telefonisch contact op te nemen met de juridische afdeling. Dat contact gaf ons de indruk dat de brief waarmee de ontvankelijkheid aangetoond is, niet of nauwelijks gelezen is. Toen er op gewezen werd dat de Werkgroep door de gemeente Horst aan de Maas in een vergelijkbare procedure ontvankelijk verklaard is, leidde dat er toe, dat de Werkgroep en de SP alsnog uitgenodigd werden voor de hoorzitting, waarin ze vervolgens nogmaals in de gelegenheid gesteld werden hun ontvankelijkheid aan te tonen.

3. Indien bezwaarmakers het niet eens zijn met het oordeel van de gemeente Venlo dat ze niet ontvankelijk zouden zijn, zijn ze aangewezen op de rechtbank om daar alsnog aan te tonen dat er wél sprake is van ontvankelijkheid. In de praktijk betekent dat, dat burgers behoorlijk wat kosten moeten maken. Vooral partijen die minder draagkrachtig zijn, worden daardoor bij voorbaat op achterstand gezet op de gemeente Venlo en – in dit geval – het grote bedrijf Vida XL, waarvan de eigenaar opgenomen is in de Quote 500.
Een bezwaarprocedure is niet bedoeld om het justitieel apparaat nog meer te belasten, maar is bedoeld om dat te voorkomen door vooraf burgers in de gelegenheid te stellen gehoord te worden, en om plannen eventueel ten goede (in het algemeen belang van de samenleving) bij te stellen (zie ook punt 5). De beschreven werkwijze lijkt eerder burgers uit te sluiten en onnodig juridische procedures in de hand te werken, inclusief de nodige vertraging en kosten voor de vergunningsaanvrager. Buiten onze kritiek hierop lijkt het ons zinvol om de werkwijze te herzien ten faveure van een eerlijke, onafhankelijke en goede bezwaarprocedure.
4. De hoorzitting wordt voorgezeten door ambtenaren van de gemeente Venlo. Zij dienen daarbij de bezwaren en het verweer van hun collega's (die spreken namens het College van B&W) te toetsen en te beoordelen. Daarmee is er sprake van de spreekwoordelijke "slager, die zijn eigen vlees keurt". Daarmee wordt op z'n minst de schijn gewekt, dat er geen sprake is van objectieve en onafhankelijke beoordeling van de bezwaren. Op zich is dit volgens de Awb toegestaan, maar vele gemeenten laten klachten en bezwaren van burgers toch toetsen en beoordelen door een hoorcommissie, die bestaat uit van de gemeente onafhankelijke leden. Dat wekt bij bezwaarmakers in ieder geval meer vertrouwen in een eerlijke procedure.
5. Je zou mogen verwachten dat de gemeente Venlo – voorafgaande aan de hoorzitting – haar verweer op de bezwaren toestuurt aan de bezwaarmakers en die bezwaarmakers vervolgens tijdens de hoorzitting in staat stelt te reageren op dat verweer. De procedure bij de gemeente is door de wetgever vooral bedoeld om te voorkomen dat er een verdere rechtsprocedure (via rechter en uiteindelijk de Raad van State) gevolgd wordt, wat de burger (maar ook de overheid) veel kosten en tijd kan besparen (zie ook hierna). Nu wordt het verweer tijdens de zitting uitgesproken en zijn de bezwaarmakers niet of nauwelijks in staat de gedeelde argumenten in dat verweer te bestuderen en waar nodig te weerleggen of daar op te anticiperen. Dat moet dan dus voor de rechter gebeuren. Deze handelwijze zet de bezwaar makende burger op achterstand.
6. Volgens de Awb dienen hoorzittingen in het kader van de bezwarenprocedure openbaar te zijn. Maar de voor de procedure - in dit geval gericht op de vergunning voor de plannen van Vida XL - uitgenodigde bezwaarmakers kregen voorafgaande aan de hoorzitting via mail te horen dat zij maximaal twee toehoorders mee konden nemen naar de zitting. Verder werd de hoorzitting per bezwaarmaker gehouden, dus niet tegelijk met alle bezwaarmakers (waar door bezwaarmakers die later "aan de beurt zijn", geen kennis kunnen nemen van de bezwaren en het verweer van de gemeente tegen die bezwaren. Buiten het feit dat daarmee meer tijd verloren gaat, biedt het bezwaarmakers geen mogelijkheid te anticiperen op het verweer. Dat heeft (waarschijnlijk) met de – te kleine – ruimte te maken waarin de hoorzitting gehouden werd.
Voorbeeld: De hoorzitting m.b.t. de vergunning voor Vida XL vond plaats in vergaderruimte 1.6., waar tijdens de hoorzitting drie leden van de hoorcommissie, twee ambtelijk vertegenwoordigers van het college van B&W, twee toehoorders van Vida XL en enkele vertegenwoordigers van de bezwaarmakers aanwezig waren. Daarmee was de ruimte volledig gevuld.

7. Buiten het feit dat de gemeente haar verweer niet voorafgaande aan de hoorzitting toestuurt aan de bezwaarmakers stelt zij ook geen enkele termijn aan een eventueel verweer van de vergunninghouder.
Voorbeeld: De advocaten van Vida XL – ██████████ (die overigens óók regelmatig optreedt als vertegenwoordiger van overheden in de regio die als aandeelhouder van Greenport een dubbel belang dienen) – hebben hun verweer tegen de bezwaren ingediend op 10-3-2023. Op het allerlaatste moment, zodat de bezwaarmakers nauwelijks tijd hebben gehad dat verweer te bestuderen en daar tijdens de zitting op te anticiperen. Daar waar bezwaarmakers wél een termijn gesteld wordt ten aanzien van het aantonen van hun ontvankelijkheid (zie punt 1), wordt het aan de vergunninghouder vrij gelaten wanneer en op welke wijze hij diens verweer voert. Die handelwijze werkt niet mee aan een transparant en eerlijk proces. Het wekt wrevel en werkt vooral vertragend (vooral voor de vergunningaanvrager en -verlener).

8. De gemeente Venlo stelt gegevens van de bezwaarmakers (in dit geval naam en adres) beschikbaar aan de vergunninghouder, in dit geval Vida XL. Daarmee overtreedt de gemeente Venlo de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de wet die moet voorkomen dat persoonsgegevens tussen particuliere bedrijven en overheidsinstanties worden uitgewisseld. Kennelijk laat de gemeente Venlo zich weinig gelegen liggen aan de privacy van bezwaarmakers. Dit maakt dat in de openbaarheid van de bezwaarprocedure in feite de genoemde gegevens 'op straat' liggen en voor iedereen inzichtelijk. Dat lijkt ons niet de bedoeling. Of er in deze sprake is van een ambtsmisdrijf is aan u om uit te zoeken. We geven u ten strengste mee om deze hele gang van zaken kenbaar te maken bij uw integriteitsadviseur en privacy-officer, met het verzoek een advies aan B&W uit te brengen hoe dit voortaan te voorkomen en hoe nu (in deze procedure) en in de toekomst de privacy van bezwaarmakers beter te beschermen en te waarborgen.

In zijn algemeenheid willen wij opmerken dat het zaak is dat de overheid in de bezwaarprocedure nog eens goed kijkt naar haar besluit. En die plicht wordt met voeten getreden als die overheid in de bezwaarfase het primaire besluit te vuur en te zwaard verdedigt en de procedure zodanig inricht dat bezwaarmakers zoveel mogelijk "uitgeschakeld" worden. Het lijkt er – in ieder geval in de bezwaarprocedure met betrekking tot de plannen van Vida XL - dat de gemeente Venlo haar primaire besluit niet gaat heroverwegen. Terwijl de wet haar daar wel toe dwingt. Dat staat namelijk in art. 7:11, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht: *"Indien het bezwaar ontvankelijk is, vindt op grondslag daarvan een heroverweging van het bestreden besluit plaats."* De Raad van State schreef het onlangs nog eens goed op: *"Deze [bezwaar]fase strekt (...) tot een volledige heroverweging door het bestuursorgaan van een eerder door hem genomen besluit."* (ABRvS d.d. 15-01-2020, nr. 201901012/1/A1). Oftewel: de overheid moet nog eens goed naar haar besluit kijken. En wel aan de hand van **alle** bezwaren die tegen dat besluit zijn ingediend. Heeft ze het goed gedaan? Heeft ze alle aspecten goed afgewogen? Geeft het bezwaarschrift een nieuw inzicht? En dat kan allemaal zonder ook maar enig gezichtsverlies. En sowieso zonder dat er termen als 'winnen' of 'verliezen' bij komen kijken. Een bezwaarprocedure kun je niet winnen of verliezen. In de bezwaarprocedure komt de overheid tezamen met de bezwaarmaker tot een beter besluit: het besluit op bezwaar. En als de bezwaarmaker het met dat besluit op bezwaar niet eens is, dan kan hij naar de rechter stappen.

Ondergetekenden dringen er bij u op aan te komen tot een procedure, die de belangen van burgers – als bezwaarmakers – beschermd en er zorg voor draagt dat die procedure ook daadwerkelijk zorg draagt voor een objectieve en onafhankelijke toetsing en beoordeling van bezwaren in het kader van heroverweging van haar eerdere besluit.

Door zulk een procedure vast te leggen in een verordening die in de gemeenteraad van Venlo behandeld wordt, krijgt die procedure ook een democratisch draagvlak.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

█ (namens de SP Venlo)

█ (namens SP Horst aan de Maas en Werkgroep
Huisvesting Arbeidsmigranten)

Cc: Hoorcommissie gemeente Venlo